

УДК 595.76

ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ КОМАХ-ШКІДНИКІВ РЯДУ ТВЕРДОКРИЛІ У СОСНОВИХ ЛІСАХ ГОРОХІВСЬКОГО РАЙОНУ

О. М. Горанська

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Волинська обл., Україна

На території України Ряд Твердокрилі, або Жуки (*Coleoptera* Linnaeus, 1758) нараховує приблизно 6000 видів. Сама назва «твердокрилі» говорить про те, що перша пара крил представлена твердими надкрилами. Друга пара крил – це тонкі претинчасті крила, які беруть участь у польоті.

Серед сотень комах, які паразитують на сосні, шкідливими є лише кілька десятків. Комахи, які належать до Ряду Твердокрилі – це переважно стовбурові шкідники. Розмножуючись у масовій кількості, вони можуть призвести до повної або часткової загибелі окремих дерев і цілих лісових масивів. Масове поширення цих шкідників може бути спричинене зниженням стійкості дерев до тих чи інших факторів середовища.

Стовбур здорового дерева зазвичай не пошкоджується комахами-шкідниками. Бар'єр для проникнення комах створюється за допомогою осмотичного тиску у тканинах. Коли порушується водний обмін, змінюється осмотичний тиск, дерево стає менш стійким до нападів комах.

Комахи, які паразитують на стовбурах дерев поділяються на дві групи: шкідники, які харчуються корою й лубом і шкідники, які проникають у більш глибокі шари деревини.

Вивченням фауни комах-шкідників соснових лісів на території Волинської області займалися О. Ю. Андрєєва (2008), В. Л. Мешкова (2002) та І. П. Усцький (1999).

Метою нашої роботи було вивчення видового складу комах-шкідників соснових лісів з Ряду Твердокрилі на території Горохівського району. Згідно мети були поставлені завдання: вивчити видовий склад шкідників соснового лісу; дослідити чисельність і поширення знайдених видів.

Збір матеріалу проводився протягом 2011-2013 рр. на території Горохівського району Волинської області у соснових лісах.

В результаті дослідження було зареєстровано 10 видів комах, які належать до Ряду Твердокрилі: *Acanthocinus aedilis* Linnaeus, 1758, *Acanthocinus griseus* Fabricius, 1792, *Monochamus galloprovincialis* Olivier, 1795, *Spondylus buprestoides* Linnaeus, 1758, *Hylobius abietis* Linnaeus, 1758, *Chalcophora mariana* Linnaeus, 1758, *Phaenops cyanea* Fabricius 1792, *Ipsa cuminatus* Gyllenhal, 1827, *Ipsa exdentatus* Voerner, 1776, *Blastophagus piniperda* Linnaeus, 1758. Показники чисельності і поширення подані нижче (рис. 1, рис. 2).

Знайдені види комах відносяться до таких родин: *Cerambycidae* Latreille, 1802, *Curculionidae* Latreille, 1802, *Buprestidae* Latreille, 1802, *Scolytidae* Latreille, 1807.

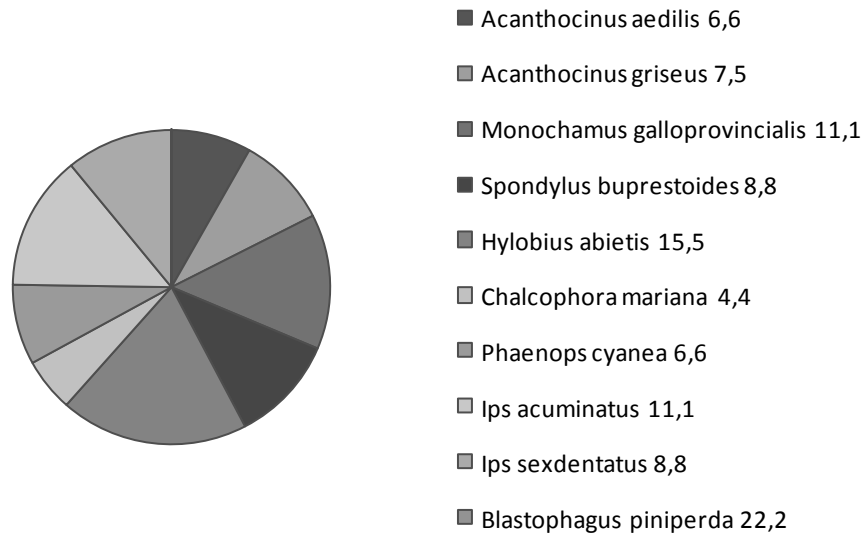
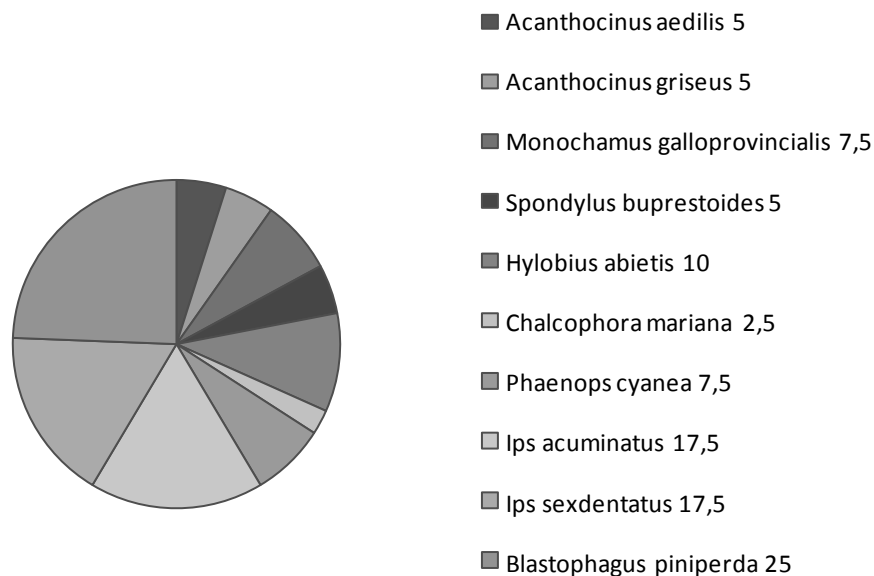

Рис. 1. Чисельність комах-шідників (ІД %)

Рис

. 2. Поширення комах-шідників (ІП %)

Отже, масовим видом з індексом чисельності (ІД=22,2) у наших зборах є *Blastophagus piniperda* Linnaeus, 1758. Рідкісними видами з індексом чисельності (ІД=4,4) – 2 види: *Acanthocinus griseus* Fabricius, 1792, *Chalcophora mariana* Linnaeus, 1758.

Розповсюдженим видом з індексом поширення (ІП=25) у наших зборах є *Blastophagus piniperda* Linnaeus, 1758. Локальне поширення з індексом (ІП=2,5) має *Chalcophora mariana* Linnaeus, 1758.